

Sed dubium non est, quin propter utilitatem, & decorem civitatis plura cum privatorum detrimento fiat jure recepta, l. 1. de sign. injunct. l. 16. tit. 2. p. 3. l. 16. tit. 14. part. 7. quod fuscè profectur Hermosilla in l. 3. gloss. 1. num. 10. cum seqq. tit. 5. part. 5. Judicis tamen arbitrium versabitur in æstimanda publica utilitate, ne passim propter illam nimium privatus sustineat incommodum.

Verf. Ultima prioris sententiæ.

- 51 De his sup. num. 45. Jure communi licet cuique ædem pro libito extollere, etsi vicinis noceat, l. Alcius 8. C. de servit. & aqua, cum similibus quas refert Pichard. in §. Etsi quidem, num. 2. Instit. de rer. divisi. Greg. Lop. in l. 25. gloss. ult. tit. 32. part. 3. Anton. Gom. in l. 46. Taur. n. 7. Id limitatur, si parvo animo ad æmulationem ædificium erigatur, ut aëri, aut luminibus impedimentum fiat, vel ut è fenestris interiora domus prospiciantur, l. 1. §. Denique Marcellus, de aqua publ. arcend. l. 3. de operib. public. Ant. Gom. loco citato, verf. Adde tamen, Menoch. de arbitrar. casu 156. num. 5. Petr. Greg. Syntagm. lib. 4. cap. 10. n. 7. Mascard. de probat. concl. 621. num. 17.
- 52 In Urbe facultas altiùs tollendi fuit coarctata ex lege Julia ad septuaginta pedes, ac postea ex Trajani constitutione ad sexaginta, ut colligitur. ex l. 1. C. de ædific. priv. ubi observant Cujacius, & Pichardus ubi proximè
- 53 Jure nostro Regio stabilitum est, ne quis valeat sic ædificium extollere, ut vicinarum ædium interna prospiciat, l. 25. in fin. tit. 32. p. 3. ibi: E puede la alçar quanto se quisiere, guardandose toda via que non descubra mucho las casas de sus vezinos. Quam constitutionem optimam dixit Gregor. Lop. ibi, gloss. fin. quoniam expedit ne quæ in occulto domus eveniunt, vicinis pateant, quod maximè in monasteriis observandum.

Verf. His tandem explicitis.

- 54 Princeps jure poterit imperare, ut quisque domum venundet pro constructione templi, seu monasterii, vel pro ejus ampliatione, quod Religiosis, ac publicæ utilitatis favore receptum est. Gratian. descriptat. cap. 742. num. 25. Morla Empor. Jur. tit. 9. quest. 1. num. 9. & 10. Cabed. Lusitan. decis. 105. num. 5. & regulariter Princeps compellere valet subditos ad vendendum, suadente publica utilitate. Hermosilla cum aliis de gloss. 1. numer. 30. & ita sentiunt omnes laudati supra, num. 42.

Ibi: Alioqui absque justa causa.

- 55 Principi non licet subditum dominio rei propriæ privare, etiam justo pretio reddito, nisi iusta intercesserit causa, de quo supra, cap. 6. num. 17. & Practicar. cap. 2. num. 24. Cevall. latissime comm. cont. comm. q. 906. ex num. 4.

Verf. Secundò mihi videtur.

- 56 Ut Ecclesia Cathedralis, aut Parochialis datur, aut ampliatur, ubi ampliatione est opus, etiam Magistratus cogere valet dominium, ut ædificium, vel aream pro justo pretio alienet. Barbofa in collect. l. Invitum, n. 12. C. de comr. empt. Caroc.

decis. 26. n. 17. Gratian. sup. n. 26. quibus addendi recenti sup. n. 42. qui indistinctè tuerentur, ad inædificationem Ecclesiæ compelli dominum, ut aedes, vel aliud ædificium vendat, non desiderantes Principis auctoritatem: nec discrimen constituunt inter Ecclesiæ Episcopalem seu Parochialem, & alias, sicut D. Covar. agnoscit.

Verf. Tertio, si privata.

Quamquam utilis sit Ecclesiæ cujusque inædificatio, sive ampliatio; si tamen moraliter necessaria non sit ad divinum cultum exhibendum, vel Sacramentorum administrationem, nequit privatus per Magistratum altringi, ut ædificium ad id venundet; sed Principis recriptum debet ad coactionem impetrari. Sic tenent Barbofa & alii, quorum pronuper memini, Hermosilla in l. 3. gloss. 3. num. 4. tit. 5. part. 5. & in Lusitania Regiam auctoritatem desiderari, testis est Cabedus ubi supra. Sed adhuc in Principe non quamlibet utilitatem sufficere ad compulsionem, scribit Morla d. q. 1. num. 10.

Communis tamen, ac pia sententia adversus D. Covar. docet absolute, privatum teneri, ac per judicem cogi posse ad vendendum prædium, seu domum pro constructione, ampliationeve cujusque Ecclesiæ, aut monasterii. Sic sentiunt plurimi memorati sup. num. 42. & in praxi receptum asserit Anton. Gom. in l. 70. Taur. n. 27. verf. Idem etiam. Adde Cevall. d. q. 906. d. n. 341.

Verf. Ultimò hac in controversia.

Noster Præses communem admittit opinionem quoties ex venditione ædificii dominus nullum, aut leve patitur detrimentum; tunc siquidem judex ad coactionem rectè procedet, argumento legis Si quis sepulchrum 12. de religiosis. & Jumpt. finer. Sic communem limitant aliqui, si grave detrimentum domino vendenti inferatur. Barbofa in d. l. Invitum, num. 12. Hermosilla d. gloss. 1. numer. 51. qui alios referunt.

Ex aliis quoque causis est locus coactioni ad vendendum, ut propter nimiam severitiam minorum in servos, quod humanitati congruit, ac cognationi, quam inter omnes homines natura constituit, l. Ut vim. 3. de justit. & jure, nulla status habita de discretionem; nam quoad illam liberi, ac servi æquales existunt, l. Quod attinet 33. de reg. jur. Idem dicendum de illo, qui mancipium ad impudicitiam, vel aliam iniquitatem inducit; etenim cum dominica potestate jure concessa adversum bonos mores abutatur, eadem privati debet, cap. Tuorum 11. de privileg. cap. Contingit 45. desentent. excomm. Barbofa cum aliis axiom. 190. num. 8. Utramque conclusionem probant lex 2. de iis qui sui vel alicui jur. sint, §. ult. Institut. eodem, l. 3. tit. 5. part. 5. ubi Gregor. Lop. gloss. fin. Molin. de justit. & jur. disput. 341. num. 5. Hermosilla cum aliis in d. l. 3. gloss. 5. & gloss. 6. numer. 1. Barbofa collect. l. Invitum, num. 24. C. de contr. empt. Anton. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 51. verf. Secundò infero, ubi extendit ad dominum inferiorem vassallos acriter opprimentem. Sequitur Molina ubi nuper. Sunt præterea alia casus, quibus dominus vendere compelli potest, videndi apud Socin. regul. 435. Reginald. in praxi

praxi for. penitential. lib. 25. tract. 3. cap. 25. num. 359. Hermosilla in d. l. 3. gloss. 1.

SUMMARIUM.

- 1 Precaria, & precaria à precario distinguuntur, & quid sint.
- 2 Precarium à precibus est dictum.
- 3 Precarium an sit contractus, & que actio ex illo competat.
- 4 Precarium definitur, & num. 5.
- 6 Libera facultas revocandi precarium est de ejus substantia, ita ut nec pacto, nec consuetudine tolli possit.
- 7 Valeret consuetudo, quod intra paucos dies à quo concessum est, precarium revocare non liceret.
- 8 Precarium ad tempus certum concedi potest.
- 9 Precarium morte concedentis non expirat.
- 10 Mutatio voluntatis non præsumitur, & quando secus.
- 11 Quod Princeps ad suam voluntatem concedit, eo decedente expirat: quod non procedit in Magistratibus perpetuis.
- 12 Si Princeps quid conferat ad beneplacitum dignitatis, non extinguitur per illius obitum: quod non obtinet in dominis vassallorum inferioribus, ibid.
- 13 Gratia concessa ad voluntatem Pontificis, vel Imperatoris, utrum morte concedentis intercidat?
- 14 Quid si concessio referatur ad dignitatem simul & personam, expresso proprio nomine: remissive: quæ circa hoc dubium circumstantia attendenda.
- 15 Actus qui ut subsistat, desiderat perseverantiam voluntatis alicujus, hoc desinito, ille perit: secus si solum exigat, ne revocetur per illum, qui potest; nam morte ipsius non expirat, & num. 18.
- 16 Bannitus donec judex revocet, vel aliud jubeat, non restituitur civitati, etsi Magistratus ab officio removeatur, aut obeat.
- 17 Concessio ad beneplacitum non finitur morte civili concedentis.
- 19 Voluntas, dum vita manet, etsi dementia, somno, aut aliter suspensa, perseverare intelligitur, sed morte omnino extinguitur.
- 20 Delegatus quando valeat, vel non in causa procedere post mortem delegantis, & n. 21.
- 22 Precarium ad beneplacitum domini expressè concessum, illius obitu cessat.
- 23 Precarium solvitur per mortem ejus, qui rogavit.
- 24 Lex Lucius, de donat. intelligitur.
- 25 Inter concessionem, & revocationem precarii aliquod intervallum debet intercedere judicis arbitrio definiendum: quod limitatur, ibi.
- 26 Potissima, & essentialis inter precarium, ac commodatum differentia, & n. 27.
- 28 Ubi de mente contrahentium constat, pactum contra naturam contractus rejicitur: sed si D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. 11.

dubitetur de illa, pacto efficiet, ut unus contractus in alerum transeat.

- 29 Commodatarius nullo modo possidet: qui precario potitur, naturalem obtinet possessionem.
- 30 Inter eosdem contractus aliud notatur discrimen & aliud n. 31.
- 32 Qui utitur re commodata aliter, quam dominus concessit, furtum committit.
- 33 Depositarius furti reus fit, si re deposita utatur: quod declaratur ibid.
- 34 Furti tenetur creditor, qui re pignori accepta usus fuerit.
- 35 Commodatarius, creditor, & depositarius, si propter rerum abusum furti dammentur, contrahunt infamiam, si mala fide res contrectaverint invito domino.
- 36 Utrum bona fides in commodatario, & similibus, qui utuntur rebus alienis, præsumatur: & quid in aliis, qui apud se rem non habentes, eam sine domini permisso ad proprios usus usurpant.
- 37 Commodatarius, & reliqui, de quibus actum est, non debent furti damnari, sed rectè aliis arbitrio judicis coerceri debent, & ita servatur in praxi, ne criminaliter conveniantur.
- 38 Quid si commodatarius, & alii rebus alienis utantur, existimantes dominum prohibitorum, si sciret, qui verè, si postularetur, assensum præstirisset.

CAPUT XV.

Aliud est precarium, de quo in præsentiarum I. agendum, & aliud precaria. seu precariæ. Precaria dicitur, cum usus, vel ulusfructus conceditur ad vitam concedentis, vel recipientis. Precariæ vocantur, cum similis concessio fit in singula quinquennia repetenda, quæ in rebus Ecclesiæ solent observari, idè mentio earum solum in Jure Pontificio reperitur, ut in cap. 1. & 2. de precariis, cap. Precariæ 3. 10. q. 2. cap. Sape 72. 12. q. 2. de quibus Molin. de just. & jur. disp. 298. à num. 20. Petr. Greg. Syntagm. lib. 23. cap. 2. num. 2. cum seqq. Barbofa collect. d. tit. de precar. in princ. ex n. 6. & in cap. ult. numer. 8. Cujac. ad d. tit. de precariis, & observat. lib. 2. cap. 7.

Precarium ex eo dicitur, quia precibus datum, cum precanti tale beneficium conferri solet. Barbofa sup. in princ. n. 3. Sed & commodatum precarium est, ut ait Donell. lib. 14. cap. 34. & donatio, quoniam utrumque precibus impetratur. Tamen concessio ad libitum revocabilis, per antonomasiam precarium appellatur; nam precibus non solum beneficium quæritur, sed etiam conservatur, ne revocatione cesset: quod nec in commodato, nec in donatione contingit; etenim quod semel concessum est, retractare non licet concedenti, l. In commodato 17. §. Sicut, ff. commodat. l. 2. C. de revoc. donat.

Ambigitur utrum precarium contractus sit? 3 Negant Cujac. observat. lib. 4. cap. 7. Osvald. lib. 14. c. 34. Affirmant Donell. d. c. 34. Wefembec. in paratit. ad tit. ff. de precario, n. 2. Barbofa collect. in princ. n. 4. Pichard. in princ. n. 10. 11. Inst. d. donat. & alii, qui precarium appellant contractum, quod mihi satis probatur ex l. Contractus 23. de reg. jur. ibi: Dolum tantum, depositum, & precarium. Ubi Consultus inter contractus precarium recenset. Ex eo præter interdictum datur

civilis actio praescriptis verbis. Wesembec. n. 5. Petr. Greg. num. 11. Donell. d. cap. 33. in fin. & ibi Ofsuald. quos videas. Cujac. d. cap. 7.

4 Precarium est, quod precibus petenti conceditur utendum quandiu is qui concesserit patitur. Molin. sup. num. 1. Trullench. in Decalog. lib. 7. cap. 25. dub. 2. n. 12. Azor. Instit. Moral. part. 3. lib. 7. tract. de precar. cap. 1. num. 1. Tusch. lit. P. concl. 471. n. 4. Cujac. & Donell. sup. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 7. num. 1. vers. Et ex praedictis, Wesembec. num. 2. Petr. Gregor. num. 6. Hermof. in l. 9. gloss. 1. num. 9. tit. 2. p. 5.

5 Verum haec definitio potius convenit rei, quae precario accipitur, quam precario ipsi, quatenus est contractus, ut si quis diceret, Deposito est quod custodiae causa traditur, rem quae deponitur, quae depositum vocatur, significaret, non depositi contractum: unde Barbosa collect. tit. de precariis, in princip. num. 5. inquit: Precarium est contractus, quo aliquid utendum precibus petenti conceditur, quandiu patitur qui concessit.

6 Libera revocandi facultas pro libito concedentis adeo haeret naturae precarii, ut conventio revocationis impeditiva nullius momenti, & pro non adjecta habeatur. Molin. num. 4. Tusch. num. 5. Ant. Gom. Ofsuald. & Pichard. ubi sup. Hermof. num. 11. Valasc. de jur. emphyteut. q. 34. numer. 2. Azor. sup. cap. 2. vers. Secundo queritur. Imò nec consuetudine introduci poterit, quod pactum non revocandi in precarii contractu subsistat, ut cum Glossa in cap. 2. de consuet. in 6. & Panormitano in cap. precarium, num. 4. de precariis, resolvit Azor. d. cap. 2. vers. Querat aliquis. Impossibile enim est, ut precarium maneat, eo deficiente quod est de ejus essentiali substantia; sed ex tali pacto posset in alium transferri contractum.

7 Illa tamen consuetudo subsistere forsitan posset, ut accipienti aliquid precario, si statim revocaretur, brevis terminus iudicis arbitrio ad retraditionem concederetur, veluti sex aut octo dierum, quod aequum videtur: quemadmodum tribuitur mutuuario, à quo statim creditor exigit pecuniam, ubi ad solutionem tempus non assignatur. Menoch. de arbitrar. casu 22. num. 2. Mozzius tract. de mut. tit. quomod. finiat. mut. n. 4. Molin. sup. disp. 299. numer. 6. & de jure nostro Regio decem dies suspenditur exactio, l. 2. tit. 1. p. 5. ubi Greg. Lop. gloss. 6. Molin. loc. cit. ubi limitat, nisi causa superveniat creditori, propter quam opus illi sit repetere mutuum. Nec ex illa consuetudine natura precarii immutatur: tum quia parum temporis pro nihilo reputatur: tum quoniam revocatio non impeditur, sed actualis repetitionis exequutio benigne suspenditur, cui suspensioni etiam certus terminus poterit consuetudine generaliter praescribi, in dependens ab arbitrio iudicis, sicut lex regia in mutuo definit. Vide infra n. 25.

8 Queritur an precarium subsistat si ad certum tempus, velut usque in diem D. Joannis, res utenda concedatur? Et subsistere probatur ex l. in rebus 4. §. ult. cum l. seq. l. Quaesitum 8. §. Interdictum, ff. de precario: cujus conventionis effectus non est, ut concedenti interim revocare non liceat, sed quod precarium, adveniente die, etsi non revocetur, extinctum censetur, nisi tacito, vel expresso consensu de novo concedatur. Molin. disp. 298. num. 3. Petr. Gregor. num. 10. Barbosa num. 5. & 8. Bichard. ubi sup. Azor. de cap. 2. vers. Quinto queritur. Quid si res precario concedatur quandiu recipiens voluerit? Consule Mantic: de tacit. & ambig. convent. lib. 13. tit. 5. n. 9.

Ad Num. 1.

Precarium non tantum revocatione, sed & aliis 9 modis finitur, de quibus Azor. d. tract. de precar. cap. 3. Molin. num. 18. & 19. Petr. Gregor. num. 15. Sic D. Covar. in controversiam revocat, num morte concedentis precarium expiret? Et illud non extingui, proculdubio est tenendum, sed facultas revocandi ad haeredes ejus qui concessit, transmittitur. Molin. num. 8. Azor. d. cap. 3. vers. Dubie questionis, Mantic. ubi proxime, Pichard. in §. Mortuo, numer. 10. Instit. de locat. & cond. Tusch. sup. num. 22. Valasc. de jur. emphyteut. q. 34. num. 2. 3. Trullench. in Decalog. lib. 7. cap. 25. dub. 2. num. 12. Petr. Gregor. d. num. 15. Menoch. de arbitr. lib. 1. quest. 69. numer. 17. Ofsuald. d. cap. 34. in fin. Hermof. in l. 9. gloss. 1. numer. 12. tit. 2. p. 5. Barbosa collect. cap. fin. num. 4. de precariis. Quod ita verum, nisi conveniret, ut mortuo concedente revocetur precarium, Petr. Greg. loc. cit.

Ibi: Cui accedit, quod praesumendum.

Voluntatis mutatio non praesumitur, nam quis 10 que creditur in ea, quam semel expressit, perlitere, nisi aliud probetur, l. Eum qui 21. de probat. l. Cum hic 33. §. Penitentiam, in fine, de donat. in. Menoch. lib. 6. pres. 37. ex num. 1. Mascard. de probat. concl. 642. num. 16. & concl. 1418. n. 1. Barbosa cum aliis collect. cap. Majores, numer. 19. de Baptismo. Fallit tamen superveniente nova causa in actibus, qui à libera unius voluntate dependent. Menoch. numer. 35. cum seqq. Mascard. num. 25. Unde posset inferri, quod si qui concessit precarium, inimicitias capitales contraxerit cum eo qui accepit, illud tacite revocatum censetur, sicut in legatis constitutum est, l. 3. §. ult. de adim. legat. l. Si inimicitia 9. de iis, quib. ut indig.

Ibi: Huic verò conclusioni obstat.

Consule Pat. Molin. de just. & jur. disp. 298. à num. 9. Valasc. de jur. emphyteut. quest. 34. n. 3. cum seqq. Menoch. de arbitrar. lib. 1. quest. 69. & plures, quos cumulat Barbosa in cap. Si gratiosè, num. 2. de rescript. in 6.

Ad Num. 2.

Ex dicto capite Si gratiosè, duplicem D. Covar. 11 deducit conclusionem, quae controversiae nulli subjacent. Prima, gratiam si Princeps concesserit ad suam voluntatem, aut beneplacitum, ipso decedente concessum extinguitur. Pat. Molin. n. 10. Valasc. num. 6. Menoch. n. 5. Molin. de primog. lib. 1. cap. 25. num. 5. Caroc. de locat. part. 5. tit. de beneplacito, q. 12. num. 4. Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 28. num. 49. & 50. Barbosa cum aliis tract. de clausul. claus. 3. num. 2. Farinac. fragm. crimin. verb. Bannitus, num. 74. & verb. Bannum, num. 103. Mascard. de probat. concl. 188. num. 26. Fontanella de pact. nuptial. caus. 4. gloss. 10. n. 145. Tusch. lit. B. concl. 89. num. 1. Guttier. Practicar. lib. 3. quest. 11. num. 19. Hoc tamen receptum non est favore ordinariae jurisdictionis in Magistratibus non temporalibus, qui licet ad voluntatem

tem Principis eligentis constituantur, eorum jurisdictione, constituto defuncto, non expirat. Sanch. num. 5. Barbosa num. 4. Gregor. Lop. in l. 6. gloss. 5. tit. 4. pag. 3. Menoch. num. 9. Molin. sup. Mastrill. de Magistrat. lib. 1. cap. 27. num. 28. ubi quod non egent successoris Principis confirmatione. Idem de patrono Fisci scribit Alfar. de offic. Fiscal. gloss. 8. & generaliter de cunctis muneribus quae Princeps confert ad suum placitum, seu quandiu voluerit.

12 Secunda conclusio: Quod Princeps concedit ad beneplacitum Dignitatis, morte concedentis non perit. Pat. Molin. num. 12. Sanch. num. 49. Farinac. n. 74. Tusch. num. 29. Mascard. num. 1. Menoch. num. 7. Caroc. num. 6. Barbosa cum aliis num. 5. quod non obtinet in inferioribus dominis, nam si preponant suos Magistratus ad beneplacitum dignitatis, velut Ducatus, aut Comitatus, illo obeunte, expirat potestas iudicium, quia nihil valent disponere in tempus successoris, nec ei praedicare. Molin. d. cap. 25. num. 4. Mastrill. sup. lib. 4. cap. 17. à n. 22.

13 Illud verò valde controversum est (ut inquit Pat. Molin. numer. 13. Barbosa numer. 7.) si gratia fiat ad beneplacitum Romani Pontificis, aut Regis, utrum eo moriente qui contulit, extingatur illa? De qua questione plures consulendos proponit Barbosa. D. Covar. in ea residet opinione, ut per obitum concedentis expiret concessio, cui accedunt Pat. Molin. num. 14. Valasc. num. 7. Tusch. num. 30. Contrà sentit Menoch. ubi proxime, Mascard. cum aliis numer. 3. Mihi quidem distinguendum videbatur pro hujus diffidii conciliatione; nam aut ipse concedens, velut Papa, ea clausula utitur ad beneplacitum Romani Pontificis; aut alius, ut Legatus, sive Prorex (quam differentiam adnotat Valasc. & Molina ubi proxime.) Posteriore casu D. Covar. opinio magis placet: priore probabilius censeo, gratiam non extingui obitu concedentis, quoniam dispositio ad dignitatem refertur; etenim si ad personam propriam reservare voluisset beneplacitum, diceret utique, *Quandiu volvero*; aut, *Ad meam voluntatem*: & hic est naturalis, ac consuetus loquendi modus. At dum inquit, *Ad beneplacitum Romani Pontificis*, mentem patefecit, quod non meminit personae, sed dignitatis, quae sicut non moritur, ita nec gratia expirat donec retractetur. Vide Farinac. sup. ex n. 107.

14 Quando beneplacitum refertur ad aliquem, expresso nomine, ac dignitate, an gratia extingatur morte, disputatur. Vide Barbof. d. claus. 3. num. 6. Caroc. d. quest. 12. ex num. 9. in primis maxime observare oportet circumstantias, causarum favorem, consuetudinem, ac conjecturas ex quibus animus concedentis dignoscatur, cui standum erit, ut post nostrum Praesidem monet Molina d. disp. 298. num. 14. Sciendum est, quod beneplacitum habentis officium, aut dignitatem, ut Legatus, vel Iudex, expirat si suo munere fungi desierint: nec mors naturalis expectabitur, quanvis ad personam dispositio respiciat, ut si Magistratus in exilium miserit reum ad suam voluntatem. Tusch. d. concl. 89. n. 2. & 5. Farinac. cum pluribus sup. verb. Bannitus, num. 77. Caroc. num. 7. Mascard. num. 30.

Ad Num. 3.

15 Quando actus, ut subsistat, ac perseveret, non pendet à voluntate alterius, quanquam ab eo possit liberè revocari, hoc decedente, ille non

expirat, ut jurisdictione, precarium, & alia. Haec praeter D. Covar. observant Pat. Molin. sup. n. 10. Barbosa collect. cap. Si delegatus, num. 4. de offic. delegat. in 6. Farinac. fragm. crim. verb. Bannitus, num. 75. Pichard. in §. fin. num. 10. Instit. de locat. Mascard. d. concl. 188. n. 8. Caroc. sup. n. 12. Menoch. d. q. 69. n. 12. & 13. Valasc. de jur. emphyt. q. 34. n. 3. Azor. Instit. Moral. part. 3. lib. 7. tract. de precar. cap. 3. vers. At dices. Tusch. de concl. 89. num. 21. cujus resolutionis ea redditur potissima ratio, quod ex morte non inducitur revocatio. Farinac. & Menoch. ibidem, Mascard. num. 25. imò impossibilis efficitur, cum defunctus nec velle, nec nolle jam habeat, l. 1. C. de sacros. Eccles.

Ibi: Hinc etiam constat.

Relegatus, aut bannitus, donec iudex revocet, 16 vel aliud jubeat, non eximitur à poena per mortem, aut remotionem ab officio damnantis, de quo Farinacius, & Menochius, Mascardus n. 8. Clar. §. fin. q. 71. n. 16. qui afferit, apud eos exilium non finiri, etsi ad beneplacitum iudicis imponatur, in quo tamen contrarium est communiter receptum. Farinac. sup. num. 74. & 103.

17 Illud praemissis addendum, quod si concessio fiat ad beneplacitum, morte civili concedentis non perit. Caroc. d. quest. 12. num. 4. sicut nec amentia, seu furore Pat. Molin. num. 15.

Ad Num. 4.

Quando aliqua dispositio ita in voluntatem 18 alicujus confertur, ut ab ipsa consentientia, ac perseverantia concessionis, sive contractus proveniat, veluti si dicatur, *Ad beneplacitum, Donec voluerit, seu placuerit*; tunc per mortem illius concessum, vel conventum expirat, quoniam deficiente voluntate, subsistere nequit quod pendet ab illa. Ita tenent laudati sup. num. 11. Morientis enim voluntas nec mutata praesumitur, ut praedocuit D. Covar. sup. num. 1. nec perseverare intelligitur. Menoch. lib. 6. pres. 84. num. 17. sed prorsus extinguitur, ideo quod absque voluntate concedentis procedere non valet, per mortem evanescit.

Ibi: Nec oberit huic communi sententia.

Voluntas, dnm quisque vivit, quanquam usus 19 ejus suspendatur dementia, somno, vel ebrietate, perseverare creditur: at post mortem nulla est. Vide sup. n. 10. & 17. & Azor. ubi proxime.

Vers. Primum vera interpretatio.

Jurisdictio delegata, re integra per obitum 20 delegantis expirat. Sed si delegatus uti coeperit mandato ulterius procedere non prohibetur, cap. Relatum 19. cum seq. de offic. deleg. l. 21. tit. 4. p. 3. l. Et quia 6. de jurisdic. omni. judic. late Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 28. à n. 30. Castill. controversiar. lib. 2. cap. 29. & alii apud Barbof. collect. d. cap. Relatum. Quod si causa committatur ad beneplacitum delegantis, & hic iudicio pendente decesserit, delegatus à cognitione debet abstinere: secus si committatur causa donec revocaverit delegans; nam illius obitu non cessat jurisdictione, re non integra, cap. Si delegatus 7. de offic. delegat. in 6. ubi Barbosa collect. numer. 4.